

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.005.08.2023

Mariusz Jędrzejewski
Zastępca Prezesa Zarządu
Świętokrzyskiego Funduszu Rozwoju Spółka z o.o.
w Kielcach
aleja IX Wieków Kielc 4
25-516 Kielce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/073 – Wsparcie rozwoju turystyki ze środków Programu Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Świętokrzyski Fundusz Rozwoju Spółka z o.o. w Kielcach, al. IX Wieków Kielc 4, 25-516 Kielce (dalej: Fundusz lub Pośrednik Finansowy), do 3 lutego 2021 r. Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Spółka z o.o.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Jędrzejewski, Zastępca Prezesa Zarządu (dalej: Zastępca Prezesa). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Justyna Harenza, Prezes Zarządu, od 3 lipca 2019 r. do 30 czerwca 2023 r. (dalej: Prezes).
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykonywanie obowiązków określonych w umowie zawartej z BGK.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2023 (I kwartał). Dla realizacji kontroli mogły być wykorzystane dane i dokumenty z okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie związanym z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agnieszka Kielbik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/76/2023 z 30 maja 2023 r. 2. Anna Kamińska-Bisior, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/81/2023 z 30 maja 2023 r. 3. Waldemar Żarnoch, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/78/2023 z 30 maja 2023 r.

(akta kontroli str. 1-29)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2021-2023 (I kwartał) Fundusz na ogół prawidłowo realizował obowiązki określone w umowie wdrożenia i zarządzania Instrumentem Finansowym Pożyczka na Rozwój Turystyki nr 2/PPWT/14720/2021/IV/DIF/370 zawartej 24 lutego 2021 r.³ z Bankiem Gospodarstwa Krajowego⁴. Pośrednik Finansowy zrealizował wskaźniki ww. umowy, regularnie składał do BGK sprawozdania z jej realizacji, pozyskiwał i przechowywał oświadczenia pożyczkobiorców o liczbie nowo utworzonych i utrzymanych miejsc pracy, złożone na etapie ubiegania o wsparcie. Fundusz terminowo i w właściwych kwotach przekazywał do BGK zasoby zwrócone.

Pośrednik Finansowy opracował dokumentację związaną z udzielaniem wsparcia w ramach Instrumentu Finansowego Pożyczka na Rozwój Turystyki⁵ (dalej: instrument finansowy), która w większości zawierała regulacje wymagane przez BGK.

W regulaminie udzielania Pożyczek na Rozwój Turystyki dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z obszaru Polski Wschodniej przez Świętokrzyski Fundusz Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością⁶ (dalej: regulamin) nie uwzględniono jednak informacji o okresie udzielania i wypłaty pożyczek oraz o terminie na odebranie przez Fundusz od ostatecznych odbiorców dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków, ich weryfikację i wpisanie do Platformy Obsługi Instrumentów Finansowych⁷, co było wymagane zapisami Metryki Instrumentu Finansowego – Pożyczka na Rozwój Turystyki stanowiącej załącznik nr 2 do umowy wdrożenia i załącznik nr 1 do aneksu nr 1 do ww. umowy⁸. Ponadto we wzorze umowy o udzielenie pożyczki⁹ (dalej: umowa pożyczkowa) zawarto zapis umożliwiający wypłatę środków pożyczek na konta bankowe wskazane na rachunkach/fakturach przedkładanych do uruchomienia ww. pożyczki, co było niezgodne z zapisami procedury składania rozliczeń operacji stanowiącej załącznik nr 3 do umowy wdrożenia¹⁰ i schematem przepływów pomiędzy rachunkami bankowymi stanowiącym załącznik nr 8 do ww. umowy¹¹.

Pośrednik Finansowy w większości prawidłowo realizował obowiązki informacyjno-komunikacyjne określone umową wdrożenia, m.in. poprzez stworzenie wyodrębnionej zakładki na swojej stronie internetowej, na której opublikował dokumenty dotyczące udzielonej pożyczki i działania zewnętrzne skierowane do potencjalnych ostatecznych odbiorców. Działania te przełożyły się na terminowe wykorzystanie pełnego limitu pożyczki. Fundusz nie zamieścił jednak na swojej stronie internetowej pełnego regulaminu oraz nie zaktualizował planu działań komunikacyjnych, co było wymagane zapisami umowy wdrożenia.

W przypadku jednego wniosku udzielenia pożyczki (11% ogółu zbadanych) Fundusz przyjął i poddał ocenie wniosek złożony przez osobę fizyczną nieposiadającą statusu przedsiębiorcy, wbrew zapisom w umowie wdrożenia i regulaminie. Ponadto wydał decyzję w sprawie ustalenia warunków pożyczki, dla ww. wniosku sześć dni przed uznaniem go za kompletny, co było niezgodne z regulaminem. Natomiast w czterech

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: umowa wdrożenia.

⁴ Dalej: BGK.

⁵

⁶ Uchwała nr 6/2021 Rady Nadzorczej Funduszu z 15 kwietnia 2021 r., nr 22/2021 Rady Nadzorczej Funduszu z 8 lipca 2021 r. oraz nr 26/2021 Rady Nadzorczej Funduszu z 20 grudnia 2021 r.

⁷ Dalej: POIF.

⁸ Dalej: metryka.

⁹ Uchwała nr 313/2021 Zarządu Funduszu z 19 kwietnia 2021 r. (dalej: uchwała nr 313/2021).

¹⁰ Dalej: procedura rozliczeń.

¹¹ Dalej: schemat przepływów.

objętych badaniem przypadkach (44%) pracownicy sporządzający raporty pożyczkowe byli także członkami Komisji Pożyczkowej, która wydawała opinie w sprawie tych pożyczek, stanowiących podstawę wydania decyzji pożyczkowych przez Zarząd Funduszu, co skutkowało niespełnieniem przez Fundusz wymogu umowy wdrożenia dotyczącego wyboru ostatecznych odbiorców w sposób przejrzysty.

W procesie oceny wniosków u ponad 95% wnioskodawców Fundusz przeprowadził wizytacje zmierzające do weryfikacji i oceny otrzymanych informacji uzyskanych od wnioskodawców. Stwierdzono jednak, że we wszystkich przypadkach, w których odstąpiono od przeprowadzenia wizytacji naruszono wewnętrzną procedurę dotyczącą podjęcia decyzji o takim odstąpieniu, bowiem nie zostały one podjęte przez Prezesa, co było wymagane zapisami instrukcji udzielania pożyczek¹². Ponadto, w połowie objętych badaniem wniosków, wizytacje odbyły się przed dniem wskazanym jako data ich wpływu do Funduszu.

Udzielone wsparcie Pośrednik Finansowy wypłacił z zachowaniem umownego terminu, a operacje finansowe dokonywane na rachunku wypłat były zgodne z zasadami określonymi procedurą rozliczeń. Wypłata środków nastąpiła po ustanowieniu umownie określonych form zabezpieczenia i po spełnieniu (w 22 z 23 badanych przypadków) warunków stawianych w umowach pożyczkobiorcom. Jednak w 22% badanych przypadków wypłata nastąpiła niezgodnie ze schematem przepływów, tj. na konta bankowe wskazane na rachunkach/fakturach nienależące do ostatecznych odbiorców. Ponadto wystąpił jeden przypadek (4% badanych) wypłaty drugiej transzy pożyczki bez rozliczenia środków wypłaconych w pierwszej transzy, co było niezgodne z metryką.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą w Funduszu obowiązywała jedna umowa wdrożenia nr 2/PPWT/14720/2021/IV/DIF/370 zawarta z BGK 24 lutego 2021 r., do której podpisano dwa aneksy¹³.

Umowę wdrożenia zawarto na czas określony od 24 lutego 2021 r. do 31 grudnia 2037 r. Wkład BGK wyniósł 12 000 tys. zł, a wkład Funduszu 631,6 tys. zł (5% wartości Instrumentu Finansowego Pożyczka na Rozwój Turystyki).

Pośrednik Finansowy dwukrotnie skorzystał z prawa opcji¹⁴, w ramach którego dodatkowy wkład BGK wyniósł łącznie 8000 tys. zł¹⁵, a Funduszu 421,1 tys. zł¹⁶.

Według stanu na 31 marca 2023 r. wynagrodzenie Pośrednika Finansowego wyniosło 465 tys. zł, a Fundusz otrzymał od BGK środki w kwocie 430,2 tys. zł¹⁷.

(akta kontroli str. 30-225)

2. W okresie objętym kontrolą Pośrednik Finansowy ogłosił trzy nabory wniosków o przyznanie Pożyczki na Rozwój Turystyki (dalej: pożyczka). Pierwszy nabór

¹² Uchwała nr 272/2020 Zarządu Funduszu Pożyczkowego Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o. z siedzibą w Kielcach (dalej: Fundusz Pożyczkowy) z 22 czerwca 2020 r., nr 316/2021 Zarządu Funduszu z 11 maja 2021 r., nr 341/2022 Zarządu Funduszu z 4 maja 2022 r. oraz nr 367/2023 Zarządu Funduszu z 7 lutego 2023 r.

¹³ Tj. aneks nr 1 z 30 marca 2021 r. dotyczący sprostowania omyłek w umowie wdrożenia (dalej: aneks nr 1) i aneks nr 2 z 28 listopada 2022 r. o charakterze technicznym (dalej: aneks nr 2).

¹⁴ Oświadczenie Zamawiającego w przedmiocie skorzystania z prawa opcji z 26 lipca 2022 r. (dalej: prawo opcji 1) oraz Oświadczenie Zamawiającego w przedmiocie skorzystania z prawa opcji z 8 marca 2023 r. (dalej: prawo opcji 2).

¹⁵ Po 4000 tys. zł przy każdym z praw opcji.

¹⁶ Po 210,5 tys. zł przy każdym z praw opcji.

¹⁷ Kwota 34,8 tys. zł została ujęta w złożonym 18 kwietnia 2023 r. wniosku o wypłatę opłaty za zarządzanie Instrumentem Finansowym za I kw. 2023 r.

rozpoczął się 19 kwietnia 2021 r., drugi 16 sierpnia 2022 r. po skorzystaniu przez Fundusz z prawa opcji 1, a trzeci 8 marca 2023 r. po uruchomieniu prawa opcji 2.

Do 31 marca 2023 r. do Funduszu wpłynęły 84 wnioski o łącznej wartości 21 673,9 tys. zł, w tym kwota pożyczek 19 384,8 tys. zł. W ramach pierwszego naboru wpłynęło 65 wniosków na kwotę 15 387,7 tys. zł (w tym kwota pożyczki 13 737,1 tys. zł), w ramach drugiego naboru 14 wniosków na kwotę 4936,2 tys. zł (w tym kwota pożyczki 4400,5 tys. zł,) a w ramach trzeciego naboru pięć wniosków na kwotę 1350 tys. zł (w tym kwota pożyczki 1247,2 tys. zł).

Do udzielenia wsparcia Pośrednik Finansowy zakwalifikował 80 wniosków (odpowiednio 62 w pierwszym naborze¹⁸ i 13 oraz 5 w kolejnych) o łącznej wartości 20 727,3 tys. zł, w tym kwota pożyczek 18 476,7 tys. zł.

Do 31 marca 2023 r. Fundusz został poddany jednej kontroli¹⁹ w zakresie prawidłowości realizacji umowy wdrożenia, przeprowadzonej przez BGK od 22 listopada 2021 r. do 3 grudnia 2021 r. BGK pozytywnie ocenił realizację przez Fundusz umowy wdrożenia, a także nie stwierdził nieprawidłowości, nie sformułował zaleceń i rekomendacji.

(akta kontroli str. 226-256)

3. W okresie objętym kontrolą w Funduszu obowiązywała następująca dokumentacja związana z udzielaniem pożyczek:

- regulamin,
- wzór umowy pożyczkowej,
- wzory dokumentów wykorzystywanych przy udzielaniu pożyczki, tj. m.in. wniosek, deklaracja potwierdzająca przeznaczenie wsparcia, kwestionariusz majątkowy wnioskodawcy, oświadczenie o spełnianiu kryteriów MŚP, arkusze dotyczące rachunku wyników i danych bilansowych, prognozy bilansu i rachunku wyników²⁰,
- procedura kontroli,
- instrukcja udzielania pożyczek,
- metodologia oceny zdolności pożyczkowej²¹,
- metodologia ustalania oprocentowania²²,
- plan sprzedażowy oraz wzory dokumentów wykorzystywane przy analizach finansowych, tj. m.in. raport pożyczkowy, decyzja pożyczkowa, opinia Komisji Pożyczkowej²³,
- instrukcja zabezpieczenia pożyczek²⁴,
- wzory umów i oświadczeń dotyczących zabezpieczeń pożyczek²⁵,
- powołanie Komisji Pożyczkowej²⁶,
- regulamin pracy Komisji Pożyczkowej²⁷,
- polityka przeciwdziałania wystąpieniu konfliktu interesów²⁸.

¹⁸ W tym dwie rozwiązane umowy pożyczkowe: nr TUR/7/2021 i nr TUR/48/2022.

¹⁹ Protokół z kontroli nr 2/PPWT/14720/2021/IV/DIF/370/KP/220.

²⁰ Uchwała nr 314/2021 Zarządu Funduszu z 19 kwietnia 2021 r. (dalej: uchwała nr 314/2021).

²¹ Uchwała nr 273/2020 Zarządu Funduszu Pożyczkowego z 22 czerwca 2020 r.

²² Uchwała nr 274/2020 Zarządu Funduszu Pożyczkowego z 22 czerwca 2020 r., nr 317/2020 Zarządu Funduszu z 11 maja 2021 r. oraz nr 366/2023 Zarządu Funduszu z 7 lutego 2023 r.

²³ Uchwała nr 320/2021 Zarządu Funduszu z 17 maja 2021 r.

²⁴ Uchwała nr 77/2012 Zarządu Funduszu Pożyczkowego z 20 grudnia 2012 r.

²⁵ Uchwała nr 204/2018 Zarządu Funduszu Pożyczkowego z 24 maja 2018 r., nr 318/2021 Zarządu Funduszu z 11 maja 2021 r. oraz nr 368/2023 Zarządu Funduszu z 7 lutego 2023 r.

²⁶ Uchwała nr 281/2020 Zarządu Funduszu Pożyczkowego z 3 sierpnia 2020 r. (dalej: uchwała nr 281/2020).

²⁷ Uchwała nr 282/2020 Zarządu Funduszu Pożyczkowego z 7 sierpnia 2020 r. (dalej: uchwała nr 282/2020).

²⁸ Uchwała nr 305/2021 Zarządu Funduszu Pożyczkowego z 27 stycznia 2021 r. oraz nr 308/2021 Zarządu Funduszu z 1 marca 2021 r.

W ww. dokumentacji określono m.in., że:

- pożyczka przeznaczona jest dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców z obszaru Polski Wschodniej, tj. województwa warmińsko-mazurskiego, lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego, prowadzących działalność gospodarczą w branży turystycznej i okołoturystycznej,
- wartość jednostkowej pożyczki wynosił do 500 tys. zł,
- udzielenie pożyczki powinno skutkować utworzeniem nowych lub utrzymaniem dotychczasowych miejsc pracy przez MŚP,
- jeden ostateczny odbiorca mógł otrzymać dwie pożyczki,
- wsparcie musiało prowadzić do poszerzenia oferty, podniesienia jakości produktów, usług i/lub do wydłużenia sezonu turystycznego w województwach Polski Wschodniej,

Ww. zapisy dotyczące udzielania pożyczek były zgodne z zapisami metryki.

W dokumentach tych określono także m.in. kryteria, jakie musiały spełniać przedsiębiorstwa ubiegające się o pożyczkę, zakres przedsięwzięć i wydatki, na jakie mogło zostać przeznaczone wsparcie, zasady odpłatności za udzielenie pożyczki, a także zasady dotyczące udzielania pomocy *de minimis*, zgodnie z zapisami metryki produktu.

Przyjęte dokumenty nie zawierały natomiast informacji o okresie udzielania i wypłaty pożyczek, a także nie wskazywały terminu na dostarczenie przez ostatecznych odbiorców dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków (co opisano w punkcie 1 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Ponadto we wzorze umowy pożyczkowej zawarto zapis umożliwiający jej wypłatę na rachunki wskazane na fakturach/rachunkach przedkładanych do uruchomienia środków z pożyczki, co było niezgodne z zapisami procedury rozliczeń operacji stanowiącej załącznik nr 3 do umowy wdrożenia (co opisano w punkcie 2 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str.30-67, 93-103, 170-183, 257-1257)

4. Fundusz, stosownie do postanowień § 3 pkt 11 i 13 oraz § 18 umowy wdrożenia, zrealizował obowiązki informacyjno-promocyjne pośrednika finansowego określone w załączniku nr 9 do ww. umowy²⁹ obejmujące m.in.:

- opracowanie i przedłożenie BGK planu działań komunikacyjnych³⁰. Plan ten nie został zaktualizowany (co opisano w punkcie 3 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości). Badanie dokumentacji działań informacyjno-promocyjnych wykazało, że zrealizowano i udokumentowano 18 z 19 działań wyszczególnionych w ww. planie. Prezes wyjaśniła, że Fundusz nie uczestniczył w konferencji³¹, bowiem jej tematyka okazała się nieadekwatna do oferty Funduszu oraz ze względu na pandemię Covid-19, która ograniczyła uczestnictwo w spotkaniu,
- oznaczenie znakiem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: MFiPR), BGK oraz znakiem promocyjnym projektu miejsca realizacji projektu, tj. siedziby Funduszu poprzez umieszczenie w widocznym miejscu plakatu informacyjnego, a także zamieszczenie ww. znaków na ulotkach, materiałach wysyłanych pocztą elektroniczną, w większości zamieszczonych postów w mediach

²⁹ Obowiązki informacyjno-promocyjne pośrednika finansowego.

³⁰ Obejmujący okres 15 miesięcy budowy portfela.

³¹ Prezentacja najważniejszych informacji o pożyczce na konferencji pn. „Jak skutecznie wdrażać realizację Programu ochrony powietrza”.

społecznościowych, jak również w ogłoszeniach o naborze, wzorach wniosków aplikacyjnych i umów,

- stworzenie i bieżącą aktualizację zakładki na stronie internetowej³², na której zamieszczono m.in. opis projektu oraz instrumentu finansowego, informacje o pochodzeniu środków i roli BGK w projekcie. Na stronie tej zamieszczono także wzory dokumentów aplikacyjnych, umów pożyczki oraz dane kontaktowe. Fundusz zamieścił w ww. zakładce regulamin bez jednego z załączników (co opisano w punkcie 4 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Analiza dokumentacji pięciu udzielonych pożyczek wykazała, że Pośrednik Finansowy zapewnił realizację obowiązku umieszczenia znaków MFiPR, BGK oraz znaku promocyjnego projektu „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia-Turystyka” na dokumentach, bowiem wszystkie udostępnione ostatecznym odbiorcom wnioski wraz z załącznikami, wnioski o wypłatę pożyczek oraz formularze rozliczenia umów pożyczkowych, a także zawarte umowy pożyczkowe posiadały, zgodnie z zapisami załącznika nr 9 do umowy wdrożenia, oznaczenia projektu, MFiPR oraz BGK.

(akta kontroli str.30-67, 133-136, 1278-1342)

5. Analiza dokumentacji dziewięciu wniosków o udzielenie pożyczki³³ w zakresie ich naboru i oceny wykazała, że we wszystkich przypadkach:

- wnioski zostały złożone na obowiązujących formularzach i zarejestrowane, a ich cel pożyczki był zgodny z zapisami regulaminu, tj. poszerzenie oferty, podniesienie jakości produktów, usług lub wydłużenie sezonu turystycznego,
- decyzje pożyczkowe o udzieleniu lub nieudzieleniu pożyczki podjął Zarząd Funduszu, na podstawie opinii Komisji Pożyczkowej, co było zgodne z zapisami regulaminu i instrukcji udzielania pożyczek, a w przypadku odmowy udzielenia pożyczki w pisemnej informacji do ostatecznego odbiorcy zawarto uzasadnienie.

Analiza ww. dziewięciu wniosków wykazała ponadto, że:

- w ośmiu przypadkach Fundusz przyjął i ocenił wnioski o pożyczkę złożone przez przedsiębiorców, co było zgodne z zapisami umowy wdrożenia oraz regulaminu, a w jednym przypadku przyjęto wniosek złożony przez osobę fizyczną, a także wydano decyzję pożyczkową dla ww. wniosku sześć dni przed uznaniem go za kompletny (co opisano w punkcie 5 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).
- w ośmiu przypadkach przeprowadzono analizę ryzyka niespłacenia pożyczki obejmującą ocenę wiarygodności ostatecznego odbiorcy, kwalifikowalność przedsięwzięcia i zaproponowanych kosztów, sytuacji ekonomiczno-finansowej, celowość i wykonalność przedsięwzięcia oraz sposób i poziom zabezpieczenia spłaty pożyczki, co było wymagane metryką, regulaminem i instrukcją udzielania pożyczek. W jednym przypadku³⁴ ww. analizy nie zostały przeprowadzone, ponieważ odstępiono od procedowania wniosku zgodnie z § 7 ust. 8 pkt 3 instrukcji udzielania pożyczek,
- w czterech przypadkach przeprowadzono wizytację w trakcie rozpatrywania wniosku o udzielenie pożyczki, co było zgodne z zapisami regulaminu i instrukcji udzielania pożyczek, w trzech przypadkach wizytację przeprowadzono przed złożeniem wniosku o udzielenie pożyczki (co opisano w punkcie 8 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości). Wystąpiły także dwa przypadki, kiedy Fundusz nie przeprowadził wizytacji, tj. w jednym było to zgodne z zapisami regulaminu i instrukcji udzielania pożyczek, ponieważ dotyczyło ww. wniosku, w którym odstępiono od procedowania, a w drugim odstępiono od wizytacji, ponieważ

³² <https://sfr-kielce.pl/oferta/pozyczka-na-rozwoj-turystyki/>

³³ Tj. pięciu wniosków rozpatrzonych pozytywnie dobranych losowo, dwóch wniosków rozpatrzonych pozytywnie dobranych celowo i dwóch wniosków (100%) rozpatrzonych negatywnie.

³⁴ Wniosek nr TURW/14/2021.

wnioskodawca w momencie złożenia i oceny wniosku nie prowadził działalności gospodarczej (co opisano w punkcie 5 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości),

- w czterech objętych badaniem przypadkach pracownicy Zespołu Doradców i Zespołu Analiz, którzy przygotowali raport pożyczkowy byli także członkami Komisji Pożyczkowej, która opiniowała udzielenie lub nieudzielenie pożyczki (co opisano w punkcie 6 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości), w czterech przypadkach osoby przygotowujące raport nie były członkami ww. komisji, a w jednym raport pożyczkowy nie został opracowany, ponieważ odstąpiono od procedowania wniosku,
- w ośmiu przypadkach na etapie oceny wniosku dokonano weryfikacji czy nie nastąpi nakładanie się finansowania przyznanego w ramach pożyczki z finansowaniem ze środków funduszy, programów, środków i instrumentów UE lub innych źródeł pomocy krajowej lub zagranicznej, poprzez sprawdzanie portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl, a także systemu SUDOP, w jednym przypadku nie opracowano raportu pożyczkowego dla wniosku, w którym odstąpiono od jego procedowania.

(akta kontroli str.30-67, 93-103, 261-375, 393-499, 464-579, 611-619, 837-840, 1278, 1343-2036)

6. Fundusz przeprowadził wizytacje u 78 z 82 wnioskodawców (95,1%). Badanie dokumentacji 10 pożyczek³⁵ wykazało, że:

- w czterech przypadkach³⁶ nie przeprowadzono wizytacji, co w trzech przypadkach, zgodnie z § 7 pkt 13 instrukcji udzielania pożyczek, odnotowano w raporcie pożyczkowym. W jednym przypadku ww. raportu nie sporządzono ze względu na odstąpienie od procedowania wniosku o udzielenie pożyczki³⁷. Odstąpienie od wizytacji uzasadniono³⁸: niską kwotą pożyczki³⁹, nierozpoczęciem prowadzenia działalności gospodarczej, prowadzeniem działalności sportowo-rekreacyjnej na działce nieposiadającej konkretnego adresu, przeprowadzeniem wizytacji w trakcie rozpatrywania poprzedniego wniosku o udzielenie pożyczki oraz zamiarem przeprowadzenia kontroli u przedsiębiorcy. Decyzje o odstąpieniu od przeprowadzenia wizytacji zostały podjęte na etapie sporządzania raportu pożyczkowego lub notatki o odstąpieniu od rozpatrywania wniosku (co opisano w punkcie 7 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości);
- w trzech przypadkach wizytację przeprowadzono, zgodnie z § 7 pkt 10 ww. instrukcji, w trakcie rozpatrywania wniosku o udzielenie pożyczki. W trzech przypadkach odbyła się ona przed dniem złożenia wniosku (co opisano w punkcie 8 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości),
- w sześciu przypadkach, w których przeprowadzono wizytacje odbyły się one, zgodnie z § 7 pkt 10 ww. instrukcji, w miejscu prowadzenia działalności, realizacji przedsięwzięcia, a w trzech przypadkach także w miejscu, w którym znajdował się proponowany przedmiot zabezpieczenia⁴⁰;
- informacje o dacie i miejscu przeprowadzenia wizytacji zamieszczono, zgodnie
- z § 7 pkt 14 ww. instrukcji, w raporcie pożyczkowym.

³⁵ W tym wszystkich, w których nie przeprowadzono wizytacji.

³⁶ Wnioski zakończone zawarciem umów nr TUR/33/2022, TUR/42/2022, TUROI/4/2023 oraz wniosek TURW/14/2021 z 25 sierpnia 2021 r.

³⁷ Wniosek nr TURW/14/2021.

³⁸ W raporcie pożyczkowym.

³⁹ Zgodnie z § 7 ust. 12 instrukcji udzielania pożyczek, Prezes Zarządu może podjąć decyzję o nieprzeprowadzeniu wizytacji w odniesieniu do pożyczek, których kwota nie przekracza 50 tys. zł.

⁴⁰ Jedną z form planowanego zabezpieczenia była hipoteka na nieruchomości.

W toku kontroli NIK wyjaśniono, że w trakcie prowadzonych wizytacji weryfikowano: informacje uzyskane na etapie składania wniosku, rodzaj prowadzonej działalności, główne pozycje prowadzonej ewidencji księgowej oraz zbierano dodatkowe informacje na temat pożyczkobiorców⁴¹. W przypadkach pożyczek inwestycyjnych weryfikowano celowość i stopień zaawansowania przedsięwzięcia, a także potwierdzano stan nieruchomości proponowanych jako zabezpieczenie. Zgodnie z wyjaśnieniami informacje te znalazły odzwierciedlenie w raportach pożyczkowych⁴².

(akta kontroli str.464-579, 1366-1369, 1467-1482, 1502-1589, 1644-1724, 2037- 2178)

7. Pośrednik Finansowy osiągnął wszystkie wskaźniki określone w § 8 umowy wdrożenia, tj.:

- wypłacił 100% limitu pożyczki (12 000 tys. zł) w okresie budowy portfela, tj. do 20 czerwca 2022 r.,
- udzielił 60 pożyczek przy zakładanych 54 – stopień realizacji wskaźnika 111%,
- udzielił 11 pożyczek przedsiębiorstwom typu start-up, co stanowiło 18% udziału w portfelu, przy zakładanym udziale w wysokości 15% - stopień realizacji wskaźnika 120%.

Fundusz zrealizował także dwa z trzech wskaźników określonych w oświadczeniu prawa opcji 1, tj. wypłatę 100% limitu pożyczki (4000 tys. zł) w okresie budowy portfela (do 12 stycznia 2023 r.) oraz osiągnięcie liczby pożyczek udzielonych start-upom (stopień realizacji wskaźnika 206%). Pośrednik Finansowy nie zrealizował natomiast wskaźnika wskazanego w ww. oświadczeniu, tj. nie udzielił co najmniej 18 pożyczek. W ramach prawa opcji 1 udzielono 13 pożyczek, co stanowiło 72% realizacji wskaźnika.

Pośrednik Finansowy otrzymał 25 stycznia 2023 r. pismo z BGK z prośbą o złożenie wyjaśnień w tej sprawie. Fundusz w piśmie z 26 stycznia 2023 r.⁴³ wyjaśnił, iż umowa wdrożenia wraz z prawem opcji 1 zakładała udzielenie 72 pożyczek, w tym 11 start-upom, a Fundusz udzielił 73 pożyczek, w tym 14 przedsiębiorstwom typu start-up. Do 31 marca 2023 r. Fundusz nie otrzymał informacji zwrotnej od BGK w tej sprawie, natomiast otrzymał możliwość drugiego skorzystania z prawa opcji⁴⁴.

(akta kontroli str.30-67, 216-219, 2179-2194)

8. Fundusz wypłacił ostatecznym odbiorcom lub na rachunki wskazane przez nich całkowitą kwotę 72 (z 75 ogółem) pożyczek z zachowaniem 90-dniowego terminu określonego w punkcie VIII.6 metryki, tj. w 9 przypadkach środki wypłacił w dniu podpisania umowy pożyczkowej, w 45 - od 1 do 30 dni od dnia jej zawarcia, w 6-maksymalnie w 60 dni a w 12 powyżej 60 dni. Całkowite kwoty wynikające z trzech umów pożyczkowych⁴⁵ Pośrednik Finansowy wypłacił natomiast od 100 do 180 dni od dnia ich zawarcia. Na wypłatę środków po upływie ww. 90-dniowego terminu Fundusz, zgodnie z zapisem metryki⁴⁶, uzyskał zgodę BGK.

Wypłat ww. środków Fundusz dokonał, zgodnie z punktem III.8 procedury rozliczeń, z nieoprocentowanego rachunku, na którym środki nie były przechowywane. Wypłat tych dokonano jednocześnie z wkładu BGK oraz wkładu Pośrednika Finansowego⁴⁷.

⁴¹ M.in. liczbę osób na utrzymaniu, aktualny stan zadłużenia.

⁴² W częściach: drugiej – Ogólne informacje i istotne spostrzeżenia dotyczące wnioskodawcy, trzeciej - Informacja o planowanym przedsięwzięciu inwestycyjnym oraz piątej – Miejsce i data przeprowadzenia wizytacji w związku ze złożonym wnioskiem pożyczkowym lub informacja o odstąpieniu od wizytacji.

⁴³ Pismo nr SFR/128/2023.

⁴⁴ Wypłata pierwszej transzy w ramach prawa opcji 2 z 14 marca 2023 r.

⁴⁵ Umowy: TUR/2/2021, TUR/5/2021, TUR/26/2022.

⁴⁶ Punkt VIII.6.

⁴⁷ Udział wkładu Pośrednika Finansowego w każdej wypłacanej kwocie jednostkowej pożyczki wynosił 5%.

W umowach pożyczkowych (§ 5) Fundusz określał warunki, po spełnieniu których środki zostaną wypłacone. Badanie dokumentacji 23 pożyczek wykazało, że wypłaty te nastąpiły:

- w każdym przypadku na pisemny wniosek ostatecznego odbiorcy, w walucie polskiej i w formie bezgotówkowej (§ 9 ust. 2 regulaminu),
- w 18 przypadkach na rachunki ostatecznych odbiorców, a w pięciu na rachunki przez nich wskazane (co opisano w punkcie 2 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości),
- w każdym przypadku po ustanowieniu przez pożyczkobiorców określonych umownie prawnych form zabezpieczenia⁴⁸,
- w 22 z 23 przypadkach, w którym wypłata środków nastąpiła w transzach, wypłata drugiej i kolejnych transz nastąpiła zgodnie z punktem VIII.9 metryki po uprzednim udokumentowaniu poniesionych dotychczas wydatków. W jednym przypadku⁴⁹ druga transza została wypłacona, mimo że ostateczny odbiorca nie udokumentował wydatkowania środków poniesionych w ramach otrzymanej transzy (co opisano w punkcie 9 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości),
- w 22 z 23 przypadków po spełnieniu warunków⁵⁰ określonych w umowie⁵¹.

(akta kontroli str.30-67, 93-111, 170-173, 197-204, 854-1273, 2195-2248, 2495-2498)

9. Badanie przeprowadzone na dokumentacji dwóch sprawozdań z postępu za grudzień 2021 r. i grudzień 2022 r.⁵² wykazało, że oba sprawozdania zostały złożone do BGK odpowiednio: 10 stycznia 2021 r. i 10 stycznia 2023 r., tj. w terminie do 10 dnia kalendarzowego od daty zakończenia danego okresu sprawozdawczego, zgodnie z procedurą sprawozdawczą stanowiącą załącznik nr 4 do umowy wdrożenia oraz załącznik nr 2 do aneksu nr 2 (dalej: procedura sprawozdawcza).

Dodatkowo zgodnie z zapisami ww. procedury, Pośrednik Finansowy zobowiązany był do bieżącego wprowadzania do POIF informacji dotyczących zawartych umów pożyczek, wypłaconych i zwróconych kwot pożyczek.

Badanie w ww. zakresie, którym objęto wszystkie 11 umów, 16 wypłat pożyczek i 81 zwrotów środków pożyczek z grudnia 2021 r. i grudnia 2022 r. wykazało, że informacje o zawartych umowach pożyczek, wypłaconych kwotach i zwrotach środków pożyczek były odnotowywane w POIF w terminie do pięciu dni roboczych od daty każdego zdarzenia, co było zgodne z zapisami w punkcie IV.3 ppkt a, b i c procedury sprawozdawczej.

Pośrednik Finansowy na etapie ubiegania się o wsparcie przez ostatecznych odbiorców, pozyskiwał i przechowywał oświadczenia o liczbie nowo utworzonych i utrzymanych miejsc pracy na skutek udzielenia pożyczki, co było zgodne z § 8 ust 3 pkt 1b umowy wdrożenia. Stosowne oświadczenie zostało zamieszczone w punkcie VI „Oświadczenie o zatrudnieniu” wzoru wniosku o udzielenie pożyczki.

(akta kontroli str.30-67, 112-118, 195-196, 205-213, 2249-2254)

10. Do 31 marca 2023 r. Pośrednik Finansowy przekazał do BGK zasoby zwrócone w kwocie 1437,4 tys. zł⁵³, w tym 1250,5 tys. zł stanowił kapitał, 90,3 tys. zł odsetki

⁴⁸ Wymaganych na etapie wypłaty środków.

⁴⁹ Umowa TUR/11/2021.

⁵⁰ M.in. przedłożenia: aktualnej opinii banków, aktualnych zaświadczeń z ZUS i Urzędu Skarbowego potwierdzających brak zaległości, aktualnego operatu szacunkowego, pozwolenia konserwatora na remont.

⁵¹ Warunek stanowiło udokumentowanie wniesienia wkładu własnego na poziomie 16,67% i dotyczyło umowy, w której ostateczny odbiorca nie udokumentował wydatkowania środków poniesionych w ramach otrzymanej już transzy.

⁵² Sprawozdanie z postępu za grudzień 2022 r. zostało uwzględnione w sprawozdaniu za IV kwartał 2022 r.

⁵³ W 2021 r. – 34,8 tys. zł, w 2022 r. – 943,8 tys. zł i do 31 marca 2023 r. – 458,8 tys. zł.

umowne, 2,11 tys. zł odsetki od środków wykorzystanych, 93,8 odsetki od środków niewykorzystanych oraz 0,7 tys. zł odsetki za opóźnienia w spłacie pożyczek.

Badanie przeprowadzone na dokumentacji dotyczącej przepływów finansowych za IV kwartał 2021 r. i IV kwartał 2022 r. wykazało, że:

- Pośrednik Finansowy dokonał zwrotów w udziale BGK w łącznej kwocie 463,8 tys. zł (kapitał oraz odsetki), w okresach miesięcznych, w terminie do 15 dni roboczych po zakończeniu miesiąca, w którym wystąpiły zasoby zwrócone, co było zgodne z punktem IV.6 i 8 procedury rozliczeń,
- kwoty zwrócone odpowiadały prowadzonej przez Pośrednika Finansowego ewidencji księgowej i informacji zawartej w sprawozdaniach z postępu za październik 2021 r., listopad 2021 r. i grudzień 2021 r. oraz za IV kwartał 2021 r., co było zgodne z punktem IV.9 procedury rozliczeń.

(akta kontroli str.30-67, 104-111, 195-204, 2255-2257)

11. Zgodnie z zapisami biznesplanu stanowiącego załącznik nr 1 do umowy wdrożenia, monitoring i kontrolę umów pożyczkowych zawartych z ostatecznymi odbiorcami w całym okresie ich funkcjonowania, prowadziły dwie komórki organizacyjne Funduszu, tj. Zespół Sprzedaży i Zespół Analiz.

W okresie objętym kontrolą w obu komórkach ww. zadania wykonywało łącznie 15 osób, w tym 11 w Zespole Sprzedaży i 4 w Zespole Analiz. Wszystkie 15 osób realizowało zadania w zakresie monitoringu, a 11⁵⁴ w zakresie kontroli. Wszystkim osobom przypisano ww. zadania w zakresach czynności.

Procedury monitoringu, określone w instrukcji udzielania pożyczek, obejmowały, m.in. terminowość spłaty rat pożyczki, odsetek oraz innych opłat, sytuację ekonomiczno-finansową pożyczkobiorcy, realizację postanowień umów pożyczkowych, przedmiot zabezpieczenia, w szczególności pod kątem jego aktualnej wartości.

Zasady kontroli zawarte w procedurze kontroli obejmowały natomiast, m.in. ich planowanie i zakres, przeprowadzanie kontroli „zza biurka” i „na miejscu”, a także wydawanie i monitorowanie realizacji zaleceń pokontrolnych oraz dokumentowanie kontroli.

(akta kontroli str.30-92, 450-579, 2258-2260)

12. W okresie objętym kontrolą⁵⁵ dziewięć pożyczek było spłacanych przez ostatecznych odbiorców w terminach określonych w harmonogramach stanowiących załączniki do umów pożyczkowych. Natomiast w przypadku 68 pożyczek (88%)⁵⁶ przedsiębiorcy nie wywiązali się z obowiązku terminowej spłaty pożyczki. Opóźnienia lub zwłoka w spłacie rat nie przekroczyły 7 dni w przypadku 16 pożyczek, 30 dni w przypadku 21 pożyczek, 90 dni w przypadku 24 z nich, a w przypadku 4 wyniosły od 91 do 226 dni.

Analiza 27 pożyczek o łącznej wartości 6707,4 tys. zł, w których pożyczkobiorcy zobowiązani byli do uiszczenia należności wynikających z 346 rat pożyczki wykazała, że:

- opóźnienia w spłacie dotyczyły 208 rat,
- w każdym przypadku, w którym odsetki były należne, zostały one naliczone,
- opóźnienia w 135 ratach dotyczyły kwoty nieprzekraczającej 16 zł lub wynosiły do 7 dni.

⁵⁴ Tj. siedmiu pracowników Zespołu Sprzedaży i czterech pracowników Zespołu Analiz.

⁵⁵ Badaniem objęto 77 pożyczek udzielonych do 31 marca 2023 r.

⁵⁶ W tym we wszystkich udzielonych na kwotę powyżej 400 tys. zł.

Szczegółowe badanie 73 rat pożyczek⁵⁷ wykazało, że:

- Fundusz, zgodnie z § 12 ust. 1 i 2 instrukcji udzielania pożyczek, zawiadomił ostatecznego odbiorcę o powstaniu zadłużenia. Jak wyjaśnił Zastępca Prezesa, doradcy klienta kontaktowali się z pożyczkobiorcami drogą telefoniczną, sms lub e-mail informując w ramach tzw. windykacji miękkiej o powstałych zaległościach. W ocenie Zastępcy Prezesa podjęcie działań windykacyjnych było ostatecznością, bowiem najwięcej zaległości było odzyskiwanych na drodze polubownej, przez telefoniczne negocjowanie formy oraz terminu zapłaty wierzytelności,
- w przypadku trzech (z 31) rat, w których ostateczny odbiorca nie uiszczył należności w terminie 30 dni od dnia wymagalności, Fundusz pisemnie wezwał pożyczkobiorcę i poręczyciela wyznaczając siedmiodniowy termin spłaty zadłużenia (zgodnie z § 12 ust. 3 ww. instrukcji). W pozostałych przypadkach Pośrednik Finansowy nie wezwał pożyczkobiorcy do spłaty (co opisano w punkcie 10 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości),
- w przypadku utrzymywania się opóźnień powyżej 90 dni⁵⁸ pracownicy Funduszu nie przeprowadzali wizytacji, o której mowa w § 12 ust. 5 ww. instrukcji (co opisano w punkcie 10 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości). W przypadku jednej z umów⁵⁹ w trakcie prowadzonej kontroli planowej dotyczącej realizacji obowiązków wynikających z umowy pożyczkowej wydano zalecenia dotyczące przedłożenia przez pożyczkobiorcę propozycji uregulowania zaległości. W jej trakcie nie pozyskano dokumentów finansowych, o których mowa w § 12 ust. 5 ww. instrukcji służących ocenie sytuacji ekonomicznej pożyczkobiorcy (co opisano w punkcie 10 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Fundusz nie sporządzał miesięcznych sprawozdań dotyczących procesu dochodzenia wierzytelności, wkładu Pośrednika Finansowego oraz kosztów windykacji, o których mowa w punkcie 7.6 procedury windykacyjnej⁶⁰. Zastępca Prezesa Funduszu wyjaśnił, że sprawozdawczość windykacyjna odbywała się na zasadach uproszczonych opisanych w komunikatach POIF dotyczących windykacji. Wskazał, że zobowiązany był do zaewidencjonowania jednego z czterech zdarzeń inicjujących proces windykacji: wypowiedzenia umowy, restrukturyzacji bez wypowiedzenia, ogłoszenia upadłości oraz postępowania restrukturyzacyjnego w trybie ustawy z 15 maja 2015 r. Prawo Restrukturyzacyjne⁶¹ (dalej: Prawo restrukturyzacyjne). W jednym przypadku, w którym wobec pożyczkobiorcy prowadzono postępowanie sanacyjne, Fundusz nie sporządził ww. sprawozdawczości (co opisano w punkcie 11 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Na 31 marca 2023 r. zadłużenie przeterminowane z tytułów umów pożyczek wynosiło 31 tys. zł (w tym 30,6 tys. zł stanowiła kwota kapitału) i dotyczyło 13 pożyczkobiorców (kwota zaległości siedmiu z nich nie przekroczyła 16 zł). Nieopłacone odsetki karne wynosiły 0,6 tys. zł.

Fundusz nie korzystał z przewidzianej § 16 ust. 1 pkt 2 regulaminu możliwości wypowiedzenia umowy pożyczkowej w związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań.

(akta kontroli str.30-67, 119-126, 261-375, 464-579, 2264-2397)

13. W okresie objętym kontrolą w Funduszu obowiązywały trzy harmonogramy kontroli „na miejscu”, tj. na I i II kwartał 2022 r. – sporządzony i zatwierdzony

⁵⁷ Kwoty zaległości przekraczające 16 zł lub wynosiły powyżej 7 dni.

⁵⁸ Dotyczyło 10 zaległych rat wynikających z trzech umów pożyczki.

⁵⁹ Zaległości dotyczyły pięciu rat.

⁶⁰ Załącznik nr 5 do umowy wdrożenia.

⁶¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2309.

14 stycznia 2022 r. (dalej: pierwszy harmonogram), na III i IV kwartał 2022 r. – 8 lipca 2022 r. (dalej: drugi harmonogram) i na I kwartał 2023 r. – 31 stycznia 2023 r. (dalej: trzeci harmonogram). Fundusz nie opracował pierwszego harmonogramu kontroli zgodnie z obowiązującą procedurą kontroli, a wszystkie ww. harmonogramy były niezgodne z ww. procedurą (co opisano w punkcie 12 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Harmonogramy kontroli „na miejscu” objęły łącznie 14 umów pożyczkowych⁶², co było zgodne z zasadami przeprowadzania kontroli u ostatecznych odbiorców stanowiącymi załącznik nr 6 do umowy wdrożenia (dalej: zasady kontroli) oraz procedurą kontroli, które określały, iż kontrolą „na miejscu” obejmuje się co najmniej 10% umów pożyczkowych.

W okresie objętym kontrolą zrealizowano wszystkie zaplanowane kontrole, tj. 14 kontroli „na miejscu” i 82 kontrole „zza biurka”. Do 31 marca 2023 r. wszyscy ostateczni odbiorcy zostali poddani kontroli „zza biurka”, co było zgodne z zapisami zasad kontroli i procedurą kontroli. Fundusz nie przeprowadził kontroli doraźnych.

Analiza dokumentacji pięciu kontroli „na miejscu”⁶³ wykazała, że we wszystkich przypadkach:

- zostały one przeprowadzone na podstawie harmonogramu, w celu kontroli realizacji obowiązków wynikających z umów pożyczkowych, przez zespół kontrolujący składający się z dwóch pracowników Funduszu, na podstawie pisemnego upoważnienia według określonego wzoru, co było zgodne z punktem III. 3 ppkt 2, 6 i 8 procedury kontroli,
- ostateczni odbiorcy zostali poinformowani o planowanej kontroli od 4 do 17 dni roboczych przed ich przeprowadzeniem, co było zgodne z punktem III.3 ppkt 9 procedury kontroli,
- w trakcie kontroli sprawdzono oryginały faktur dotyczących umów pożyczkowych i stwierdzono ich zgodność z dokumentacją przedłożoną do Funduszu na etapie rozliczenia, a także prawidłowe oznakowanie ww. dokumentów o współfinansowaniu wydatków ze środków pożyczki, co było zgodne z punktem II.3 ppkt 10 procedury kontroli,
- zespół kontrolujący nie stwierdził nieprawidłowości i nie sformułował zaleceń pokontrolnych, pomimo ustalenia, iż w dwóch z pięciu badanych przypadków nie zrealizowano przedmiotu umów pożyczkowych (co opisano w punkcie 13 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Analiza dokumentacji pięciu kontroli⁶⁴ przeprowadzonych „zza biurka” wykazała, że:

- w jednym przypadku kontrola dotyczyła rozliczenia I transzy pożyczki, a w czterech całości pożyczki,
- wszystkie kontrole zostały przeprowadzone w terminie rozliczenia pożyczki, co było zgodne z punktem III.2 ust. 2 procedury kontroli,
- w trzech przypadkach nie stwierdzono błędów ani uchybień, a w dwóch Pośrednik Finansowy stwierdził nieprawidłowości,
- w przypadku wszystkich ww. trzech kontroli⁶⁵, w których nie stwierdzono nieprawidłowości w wydatkowaniu środków pożyczki Fundusz zweryfikował

⁶² Tj. sześć umów pożyczkowych w pierwszym harmonogramie, pięć w drugim w harmonogramie i trzy w trzecim harmonogramie.

⁶³ Kontrole: nr TUR/4/2022 z 7 lipca 2022 r., nr TUR/7/2022 z 26 września 2022 r., nr TUR/10/2022 z 19 września 2022 r., nr TUR/8/2022 z 7 grudnia 2022 r. i nr TUR/2/2023 z 30 marca 2023 r. – dobór losowy.

⁶⁴ ID kontroli z POIF: nr 33091 z 23 września 2021 r., nr 37946 z 27 stycznia 2022 r., nr 41706 z 31 maja 2022 r., nr 42308 z 27 czerwca 2022 r. i nr 47706 z 30 stycznia 2023 r. Dwie kontrole – dobór celowy spośród kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości i trzy kontrole – dobór losowy.

⁶⁵ Tj. ID kontroli: nr 33091 z 23 września 2021 r., nr 42308 z 27 czerwca 2022 r. i nr 47706 z 30 stycznia 2023 r.

oryginały faktur lub innych dokumentów o równoważnej wartości dowodowej potwierdzające poniesione wydatki, w tym adnotację o współfinansowaniu wydatków ze środków pożyczki, stwierdził zgodność celu, na jaki zostały wydatkowane środki z metryką i umową pożyczkową, wykluczył nakładanie się finansowania wydatków z innych źródeł, na podstawie baz SUDOP i projektów UE, co było zgodne z zakresem kontroli „zza biurka” wymienionym w punkcie III.2 ppkt 4 procedury kontroli.

W przypadku dwóch kontroli „zza biurka”, w których stwierdzono nieprawidłowości:

- w jednym przypadku⁶⁶ wynikiem kontroli było stwierdzenie, że pożyczkobiorca nie zrealizował inwestycji i zwrócił całą kwotę niewykorzystanej pożyczki z odsetkami, tj. 273,4 tys. zł⁶⁷,
- w jednym przypadku⁶⁸ stwierdzono, że pożyczkobiorca nie rozliczył wydatkowania środków pożyczki i został zobowiązany do zwrotu środków w kwocie 2,5 tys. zł wraz z naliczonymi odsetkami, które zwrócił⁶⁹.

(akta kontroli str.30-67, 137-145, 450-463, 1644-1724, 2398-2493)

14. W okresie realizacji umowy wdrożenia, tj. do 31 marca 2023 r., w przypadku żadnej umowy pożyczkowej nie minęły 24 miesiące od zakończenia rzeczowej realizacji projektów (pożyczek), w związku z czym Fundusz nie miał obowiązku pozyskiwania i przechowywania oświadczeń ostatecznych odbiorców o utworzonych miejscach pracy i okresie zatrudnienia.

(akta kontroli str.236-241)

15. Do 31 marca 2023 r. Fundusz nie rozwiązał ani nie wypowiedział umów pożyczkowych zawartych z ostatecznymi odbiorcami w wyniku dochodzenia wiarygodności. Nie wszczynał także windykacji wykraczających poza polubowne egzekwowanie wiarygodności.

W stosunku do jednego z ostatecznych odbiorców, z którym Pośrednik Finansowy zawarł umowę pożyczkową⁷⁰, otwarto postępowanie sanacyjne, o czym Fundusz został powiadomiony przez zarządcę w ww. postępowaniu. Z informacji przekazanej przez zarządcę wynikało, że zadłużenie wobec Funduszu stanowiło najwyższe miesięczne zobowiązanie tego pożyczkobiorcy. W odpowiedzi na zawiadomienie Pośrednik Finansowy poinformował o łącznej wysokości zadłużenia wynikającej z umowy pożyczkowej⁷¹. Zastępca Prezesa wyjaśnił, że od otrzymania zawiadomienia o otwarciu postępowania sanacyjnego był w kontakcie telefonicznym z zarządcą oraz składał wymagane dokumenty. Wskazał, że istniała możliwość wszczęcia postępowań sądowych, jednakże w jego ocenie było to niecelowe, bowiem wiarygodność była niesporna. Zastępca Prezesa wyjaśnił, że jeżeli należność Funduszu jako wierzyciela w postępowaniu sanacyjnym zostanie uznana w spisie wiarygodności, do czego w jego ocenie, nie ma przeszkód, to wyciąg ze spisu stanowić będzie tytuł egzekucyjny.

(akta kontroli str.2334-2353, 2494)

⁶⁶ Tj. ID kontroli nr 37946 z 27 stycznia 2022 r.

⁶⁷ Zwrot 14 stycznia 2022 r.

⁶⁸ Tj. ID kontroli nr 41706 z 31 maja 2022 r.

⁶⁹ Zwrot 2 czerwca 2022 r.

⁷⁰ Umowa nr TUR/21/2021.

⁷¹ Tj. 327,6 tys. zł.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dokumenty pożyczkowe nie zawierały zapisów o okresie udzielania i wypłaty pożyczek⁷², a także nie wskazywały terminu na dostarczenie przez ostatecznych odbiorców dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków.

Było to niezgodne z § 3 pkt 4 umowy wdrożenia, który stanowił, iż Fundusz był zobowiązany do wdrożenia dokumentacji związanej z udzielaniem pożyczek, zawierającej regulacje wymagane przez BGK w ww. umowie.

Według wyjaśnień Zastępcy Prezesa, regulamin obowiązywał ostatecznego odbiorcę i normował stosunki pomiędzy nim a Pośrednikiem Finansowym, metryka zaś kształtowała szczegółowo obowiązki Funduszu w stosunku do BGK.

NIK nie podważa faktu, że zapisy metryki, stanowiącej załącznik do umowy wdrożenia, określały zobowiązania Funduszu w stosunku do BGK. Zwraca jednak uwagę, że regulamin określał podstawowe zasady i warunki udzielania pożyczek, a informacja o okresie ich udzielania i wypłaty do takich należy. Ponadto dokumenty pożyczkowe nie wskazywały pożyczkobiorcom terminu złożenia dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków, co zwiększało ryzyko niedotrzymania warunku, określonego w punkcie VIII.10 metryki, w którym określono, że Pośrednik Finansowy ma 14 dni na odebranie od ostatecznego odbiorcy dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków, ich weryfikację i wpisanie do POIF.

(akta kontroli str. 30-67, 93-103, 170-183, 257-449, 850-853)

2. Wzór umowy pożyczkowej⁷³ (§ 5 ust. 1) wprowadzał zapis wskazujący, że środki z udzielonej pożyczki mogą zostać przelane m.in. na rachunki bankowe wskazane na fakturach/rachunkach przedkładanych do uruchomienia środków z pożyczki.

Był on niezgodny z zapisami punktów III.2 i III.7 procedury rozliczeń, zgodnie z którymi środki w ramach każdej pożyczki wypłacane miały być ostatecznemu odbiorcy, a wypłaty odbywać w sposób zgodny ze schematem przepływów, tj. na rachunek bankowy ostatecznego odbiorcy. W wyniku tego zawarto 22 umowy⁷⁴, które przewidywały możliwość wypłaty środków na rachunki bankowe nienależące do ostatecznych odbiorców, a środki pożyczek w kwocie 3403,7 tys. zł nie zostały wypłacone na rachunki bankowe ostatecznych odbiorców.

Zastępca Prezesa Zarządu i Prokurent wyjaśnili, że w ich ocenie płatność na rachunek bankowy wskazany przez ostatecznego odbiorcę nie naruszała schematu przepływów, ponieważ zaliczana była na koncie rozliczeniowym ostatecznego odbiorcy. Rozliczenie takie było bezpieczniejsze, bowiem gwarantowało cel przyznanych ostatecznemu odbiorcy środków.

NIK nie podziela stanowiska zawartego w wyjaśnieniach, bowiem pojęcia rachunek bankowy i konto rozliczeniowe nie są tożsame. Przypisanie kwot wypłaconych w systemie Funduszu nie było realizacją obowiązku wypłaty na rachunek bankowy ostatecznego odbiorcy. Wskazany w schemacie „Rachunek bankowy ostatecznego odbiorcy” precyzował, że należy przelać środki na rachunek prowadzony przez bank, którego posiadaczem był ostateczny odbiorca.

(akta kontroli str.104-111, 132, 376-392, 859-1277)

⁷² Pkt II.5 i II.6 metryki.

⁷³ Przyjęty uchwałą nr 313/2021.

⁷⁴ Na łączną kwotę 4130,9 tys. zł.

3. Fundusz do 21 czerwca 2023 r. nie zamieścił w zakładce strony internetowej⁷⁵ projektu załącznika nr 2 do regulaminu, tj. zestawienia wydatków w ramach rozliczenia pożyczki na rozwój turystyki. Zgodnie z załącznikiem nr 9 do umowy wdrożenia do obowiązków informacyjno-promocyjnych Pośrednika Finansowego należało zamieszczenie na ww. stronie regulaminu działania Funduszu (pkt 4 ppkt 2 litera c).

Z wyjaśnień uzyskanych w trakcie kontroli NIK wynikało, że na stronie internetowej zamieszczono wzory dokumentów, za wyjątkiem jednego załącznika, który stanowił jednostronicowy wzór tabeli do ostatecznego rozliczenia. Załącznik ten klient otrzymywał w wersji papierowej w chwili podpisywania umowy, a następnie przed zbliżającym się terminem rozliczenia pożyczki. Tabela ta nie stanowiła podstawowego dokumentu wymaganego na etapie zapoznawania się z ofertą, na etapie promocyjno-informacyjnym, czy rozpatrywania wniosku.

W toku kontroli NIK formularz ww. zestawienia został zamieszczony w zakładce projektu na stronie Funduszu.

(akta kontroli str.133-136, 261-375, 1322, 1328-1342)

4. Fundusz po 30 października 2022 r. nie zaktualizował planu działań komunikacyjnych, mimo że zgodnie z punktem 2 załącznika nr 9 do umowy wdrożenia, w przypadku wystąpienia zmian w ww. planie Pośrednik Finansowy zobowiązany był do przekazania BGK, w terminie 30 dni kalendarzowych po zakończeniu danego kwartału, zaktualizowanego dokumentu. Pośrednik Finansowy sporządził plan na pięć kwartałów okresu budowy portfela wynikającego z zawartej umowy. Mimo iż okres ten uległ wydłużeniu na skutek skorzystania z prawa opcji, plan nie został zaktualizowany. Ponadto, mimo rezygnacji z jednego z działań⁷⁶ wyszczególnionych w ww. planie, Fundusz nie dokonał w tym zakresie zmian.

Z wyjaśnień uzyskanych w trakcie kontroli NIK wynikało, że plan sporządzono na okres 15 miesięcy dostosowując go do okresu budowy portfela, który miał się zakończyć w II kwartale 2022 r. Plan nie uległ modyfikacji w zakresie podstawowym, więc nie było konieczności podejmowania uzgodnień w tej kwestii z BGK, który otrzymywał pełne informacje o podjętych działaniach promocyjnych.

NIK zauważa, że zgodnie z definicją zawartą w § 1 ust. 1 pkt 15 umowy wdrożenia, określenie „okres budowy portfela”, w przypadku skorzystania przez BGK z prawa opcji, odnosi się również do okresu od dnia wpłaty Pośrednikowi Finansowemu dodatkowego wkładu. Ponadto zgodnie z punktem 3 załącznika nr 9 harmonogram (wg kwartałów okresu budowy portfela) stanowił podstawowy element ww. planu. NIK nie kwestionuje wywiązywania się ze sporządzania i przekazywania BGK sprawozdań w zakresie podejmowania działań promocyjno-informacyjnych, jednakże stanowi to odrębny obowiązek.

(akta kontroli str.1279-1285, 1324-1326, 1328-1341)

5. W jednym z dziewięciu badanych przypadków (11%) tj. wniosku nr TURW/39/2022 Pośrednik Finansowy przyjął ww. wniosek od osoby fizycznej, która nie posiadała statusu przedsiębiorcy, po rozpatrzeniu którego wydał decyzję pożyczkową.

Fundusz zarejestrował ww. wniosek 26 stycznia 2022 r. i poddał go ocenie 17 lutego 2022 r. Jednocześnie Pośrednik Finansowy odstąpił od przeprowadzenia wizytacji, z uwagi na fakt, iż wnioskodawca nie prowadził jeszcze działalności

⁷⁵ <https://sfr-kielce.pl/oferta/pozyczka-na-rozwoj-turystyki/>

⁷⁶ Prezentacja najważniejszych informacji o pożyczce na konferencji pn. „Jak skutecznie wdrażać realizację Programu ochrony powietrza”.

gospodarczej, co zostało odnotowane w raporcie pożyczkowym. Zarząd podjął decyzję pożyczkową nr 25/2022 17 lutego 2022 r., a wniosek uznano za kompletny 23 lutego 2022 r. (tj. sześć dni po wydaniu ww. decyzji). Wnioskodawca zarejestrował działalność, którą zgodnie z wpisem do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dalej: CEiDG) rozpoczął 21 lutego 2022 r. tj. 27 dni przyjęciu przez Fundusz wniosku o pożyczkę i pięć dni po podjęciu decyzji pożyczkowej. Umowę pożyczkową nr TUR/33/2022 zawarto z przedsiębiorcą cztery dni po zarejestrowaniu działalności, tj. 25 lutego 2022 r. przyznając pożyczkę w kwocie 37 tys. zł.

Było to niezgodne z:

- punktem III.1 metryki, a także z § 3 ust. 1 regulaminu, które stanowiły, że przedsiębiorstwa ubiegające się o pożyczkę muszą spełniać łącznie osiem kryteriów, w tym m.in.:
  - być mikro, małym lub średnim przedsiębiorstwem⁷⁷ (pkt III.1 ppkt a metryki i § 3 ust. 2 pkt 1 regulaminu),
  - być osobami fizycznymi, osobami prawnymi albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, którym właściwa ustawa przyznaje zdolność prawną wykonującą we własnym imieniu i w sposób ciągły działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy Prawo Przedsiębiorców⁷⁸ (pkt III.1 ppkt b metryki i § 3 ust. 1 pkt 2 regulaminu).
- § 7 ust. 2 regulaminu, który stanowił, iż wniosek o udzielenie pożyczki rozpatrywany jest przez Pośrednika Finansowego w terminie do 30 dni roboczych licząc od dnia następnego po dniu, w którym dostarczony został do Pośrednika Finansowego komplet dokumentów wymaganych do rozpatrzenia wniosku,
- § 6 ust. 13 instrukcji udzielania pożyczek, która stanowiła, iż w przypadku stwierdzenia niekompletności załączonych do wniosku dokumentów lub ich nieprawidłowego sporządzenia, pracownik Zespołu Doradców zwraca wnioskodawcy wniosek do uzupełnienia lub przyjmuje wniosek, jednocześnie ustalając z wnioskodawcą termin dostarczenia brakujących dokumentów informując go, że termin rozpatrywania wniosku pożyczkowego liczony będzie od daty dostarczenia ostatniego wymaganego dokumentu.

Według wyjaśnień Zastępcy Prezesa, wniosek został złożony przez osobę planującą rozpocząć działalność gospodarczą, klasyfikowaną do kategorii start-up. Dodał, że co do zasady w systemie PBaza⁷⁹, Fundusz rejestrował firmy, a w przypadku start-up nieposiadającego na etapie procesowania wniosku zarejestrowanej działalności gospodarczej, rejestracja wniosku o przyznanie pożyczki następowała po uzyskaniu wpisu do odpowiedniego rejestru. Zastępca Prezesa wyjaśnił także, że w ramach ww. wniosku, wnioskodawca spełnił przedmiotowe warunki po dniu podjęcia warunkowej decyzji pożyczkowej, dlatego wniosek został zarejestrowany 23 lutego 2022 r. Dodał, także że ww. wnioskodawca złożył niezbędne dokumenty pozwalające na ocenę planowanego przedsięwzięcia, zabezpieczeń pożyczki i oceny ryzyka pożyczkowego. Ponadto Zastępca Prezesa dodał, że w jego ocenie uwarunkowanie procesowania wniosku od uprzedniego rozpoczęcia działalności gospodarczej nie wynikało z zapisów umowy wdrożenia i narażałoby podmioty chcące rozpocząć działalność gospodarczą w oparciu o środki z Instrumentu Finansowego na

⁷⁷ W rozumieniu przepisów załącznika nr I Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 (dalej: rozporządzenie Komisji nr 651/2014)⁷⁷,

⁷⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 221, ze zm.

⁷⁹ Oprogramowanie komputerowe do ewidencji i rozliczania pożyczek wykorzystywane w Funduszu.

nieuzasadnione czynności prawne mogące mieć negatywne skutki w przeszłości, w przypadku odmowy udzielenia finansowania przez Fundusz.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela ww. wyjaśnień i zauważa, że wniosek został przyjęty i zarejestrowany 26 stycznia 2022 r. i od tego momentu winien być procedowany zgodnie z instrukcją udzielania pożyczek, tj. zwrócony lub uzupełniony. Ponadto NIK podkreśla, że zgodnie z metryką i regulaminem, o pożyczkę mogły ubiegać się przedsiębiorstwa, a nie osoby fizyczne planujące założenie działalności gospodarczej.

NIK zaznacza ponadto, że do 31 marca 2023 r. jeszcze pięć wniosków złożonych przez osoby fizyczne nieposiadające statusu przedsiębiorcy⁸⁰, na kwotę 1085 tys. zł, zostało przez Fundusz przyjętych i rozpatrzonych.

(akta kontroli str.30-67, 93-103, 170-183, 337-375, 492-520, 1532-1589, 1631-2036)

6. W czterech objętych badaniem przypadkach (44%), pracownicy Zespołu Doradców i Zespołu Analiz, którzy przygotowali raport pożyczkowy byli także członkami Komisji Pożyczkowej, która wydawała opinię stanowiącej podstawę do wydania przez Zarząd decyzji o przyznaniu lub nieprzyznaniu pożyczki, tj. we wnioskach nr:

- TURW/8/2021 – doradca i analityk (dyrektor ds. ryzyka),
- TURW/21/2021 – doradca,
- TURW/25/2021 – doradca i analityk (dyrektor ds. ryzyka),
- TURW/10/2021 – analityk (dyrektor ds. ryzyka),

Było to niezgodne § 7 ust. 2 umowy wdrożenia, który stanowił, iż wybór ostatecznych odbiorców dokonywany jest w sposób przejrzysty, obiektywnie uzasadniony i nie może prowadzić do konfliktu interesów.

Według wyjaśnień Zastępcy Prezesa i Prokurenta, tryb pracy Komisji Pożyczkowej określał regulamin pracy. Ww. osoby dodały, że doradca i analityk (dyrektor ds. ryzyka), który przygotowali raporty pożyczkowe, byli pełnoprawnymi członkami Komisji Pożyczkowej. Zastępca Prezesa i Prokurent wyjaśnili także, że regulamin ww. Komisji nie zawierał żadnych kryteriów wykluczających osoby przygotowujące transakcję do ich opiniowania, a opinia Komisji Pożyczkowej nie była jednoznaczna z podjęciem decyzji pożyczkowej i nie była wiążąca dla Zarządu, który sam podejmował decyzje pożyczkowe.

NIK nie podważa faktu, iż w składzie Komisji Pożyczkowej powołanej uchwałą nr 281/2020 mogły znajdować się osoby zaangażowane w ocenę wniosków o udzielenie pożyczek. Zwraca natomiast uwagę, że zgodnie z ww. uchwałą, w okresie objętym kontrolą, liczba członków Komisji Pożyczkowej wyniosła siedem, a zgodnie z § 4 ust. 5 regulaminu pracy Komisji Pożyczkowej⁸¹, posiedzenia ww. komisji dla swej ważności wymagały obecności minimum trzech członków ustalonego składu, w tym po jednym przedstawicielu Zespołu Doradców i Analiz. W związku z tym, zdaniem NIK, aby zachować przejrzystość w zakresie wyboru ostatecznych odbiorców, Pośrednik Finansowy miał możliwość wyboru do Komisji Pożyczkowej pracowników Funduszu, którzy nie sporządzali raportów pożyczkowych przedstawianych do opiniowania ww. Komisji.

(akta kontroli str.30-67, 837-840, 1343-1433, 1502-1522, 1631-1643)

⁸⁰ Tj. wniosek nr TURW/27/2021 z 20 października 2021 r., nr TURW/41/2022 z 2 lutego 2022 r., TURW/49/2022 z 7 lutego 2022 r., TUROW/9/2022 z 22 września 2022 r. i TUROWII/6/2023 r. z 16 marca 2023 r.

⁸¹ Stanowiącym załącznik do uchwały nr 282/2020.

7. We wszystkich przypadkach, w których nie przeprowadzono wizytacji⁸², decyzję o odstąpieniu od jej przeprowadzenia podjęto na etapie sporządzania raportu pożyczkowego lub notatki, zaakceptowanych przez osoby nadzorujące pracowników sporządzających ww. dokumenty. Zgodnie z § 7 ust. 12 instrukcji udzielania pożyczek decyzję o nieprzeprowadzeniu wizytacji może podjąć Prezes.

Zastępca Prezesa wyjaśnił, że Prezes podejmował decyzję pożyczkową na podstawie otrzymanego raportu pożyczkowego wraz z załącznikami, które stanowiły część składową podejmowanej decyzji. Zgodnie z praktyką przyjętą w Funduszu, podejmując decyzję, Prezes jednocześnie akceptował treść raportu i odstępstwa w nim zawarte.

NIK zauważa, że zgodnie z instrukcją udzielania pożyczek decyzje pożyczkowe podejmuje Zarząd Funduszu na podstawie opinii komisji pożyczkowej (§ 7 ust. 28 w związku z § 7 ust. 27). W opinii Komisji Pożyczkowej⁸³ nie odnotowano informacji o odstępstwie w zakresie prowadzenia wizytacji. Na notatce dotyczącej zakończenia procedowania wniosku brak było podpisu Prezesa. Ponadto NIK zauważa, że wizytacja stanowi element weryfikacji wniosku, którą kończy sporządzenie raportu pożyczkowego. Prezes winien zatem, w świetle obowiązującej procedury, podjąć decyzję na etapie poprzedzającym sporządzenie raportu a nie zaakceptować treść raportu i odstępstwa w nim zawarte.

(akta kontroli str.464-579, 1523-1589, 2037, 2072-2108, 2137-2157)

8. Trzy z sześciu objętych badaniem wizytacji (50%), które Pośrednik Finansowy przeprowadził u ostatecznych odbiorców, odbyły się przed dniem złożenia wniosku o pożyczkę. U wnioskodawców, którzy złożyli wnioski TURW/10/2021⁸⁴, TURW/21/2021⁸⁵ oraz TUROWII/2/2023⁸⁶ wizytacje odbyły się odpowiednio 8 dni⁸⁷, 1 dzień⁸⁸ 68 dni⁸⁹ przed dniem wskazanym na wniosku jako data wpływu. Było to niezgodne z § 7 ust. 10 instrukcji udzielania pożyczek, który wskazywał, że Fundusz przeprowadza wizytację w trakcie rozpatrywania wniosku o udzielenie pożyczki.

Z wyjaśnień uzyskanych w trakcie kontroli NIK wynikało że:

- w przypadku wniosku TURW/10/2021 klient przesłał dokumenty do wstępnej oceny. W związku z budzącymi wątpliwość informacjami pracownik przeprowadził weryfikację klienta i spotkanie w siedzibie prowadzonej działalności,
- w przypadku wniosku TURW/21/2021 klient w trakcie przygotowywania wniosku kilkakrotnie kontaktował się z Funduszem celem uzgodnienia poprawności wypełnianych formularzy. W trakcie prowadzonej 27 października 2021 r. „inspekcji” odebrano wniosek, który zarejestrowano następnego dnia,
- w przypadku wniosku TUROWII/2023, klient 3 listopada 2022 r. przesłał roboczą wersję wniosku do weryfikacji. W okresie późniejszym kilkakrotnie kontaktował się i spotykał z pracownikiem Funduszu oraz przesłał 3 stycznia

⁸² Wniosek TURW/14/2021 oraz wnioski zakończone zawarciem umów TUR/33/2022, TUR/42/2022 i TUROWII/4/2023.

⁸³ W punkcie 16 – zastosowane odstępstwa.

⁸⁴ Data wpływu 13 lipca 2021 r.

⁸⁵ Data wpływu 28 października 2021 r.

⁸⁶ Data wpływu 20 marca 2023 r.

⁸⁷ Tj. 5 lipca 2021 r.

⁸⁸ Tj. 27 października 2021 r.

⁸⁹ Tj. 11 stycznia 2023 r.

2023 r. e-mail z dokumentami do weryfikacji. W związku z licznymi pytaniami dotyczącymi poprawności dokumentów i faktem, że wnioskowano o znaczną kwotę pożyczki, pracownik ten 11 stycznia 2023 r. przeprowadził wizytację.

NIK zauważa, że w raportach pożyczkowych odnotowano fakt przeprowadzenia wizytacji i data jej przeprowadzenia poprzedzała dzień złożenia wniosku. Ponadto instrukcja udzielania pożyczek nie przewidywała roboczej wersji wniosku. Stanowiła natomiast, że Fundusz przyjmuje dokumenty oryginalne, natomiast w przypadku złożonych elektronicznie muszą być one podpisane podpisem elektronicznym. W przypadku stwierdzenia niekompletności dokumentów załączonych do wniosku lub nieprawidłowego ich sporządzenia był on zwracany do uzupełnienia lub przyjmowany i ustalany był termin jego uzupełnienia. Termin wizytacji ustala się, a w konsekwencji i przeprowadza wizytację, u wnioskodawcy, tj. przedsiębiorcy, który złożył wniosek.

(akta kontroli str.227-231, 464-579, 1366-1399, 2037-2077, 2158-2171, 2174-2178)

9. Fundusz wypłacił środki⁹⁰ pożyczki nr TUR/11/2021 na podstawie dyspozycji z 27 października 2021 r., mimo że wydatki poniesione w ramach pierwszej otrzymanej transzy⁹¹ nie zostały udokumentowane. Zgodnie z punktem VIII.9 metryki, jeżeli wypłata pożyczki następuje w transzach, wypłata drugiej i kolejnych transzy może następować po uprzednim udokumentowaniu przez ostatecznego odbiorcę wydatków poniesionych w ramach dotychczas otrzymanych transz. Zgodnie z rozliczeniem wydatków ostateczny odbiorca na dzień dokonania wypłaty tych środków udokumentował wydatkowanie ze środków pożyczki kwoty 52 tys. zł tj. o 36 tys. zł niższej niż środki dotychczas wypłacone. Ostateczny odbiorca złożył dwie dyspozycje uruchomienia środków w ramach pozostawionej do jego dyspozycji kwoty, a zawarta umowa pożyczkowa dopuszczała wypłatę pożyczki w transzach.

Według wyjaśnień Zastępcy Prezesa, zgodnie z decyzją pożyczkową, środki pożyczki zostały postawione do dyspozycji pożyczkobiorcy jednorazowo, co zostało przeniesione do § 1 pkt 1 i 2 umowy pożyczkowej. Jednocześnie zobowiązano pożyczkobiorcę do udokumentowania wydatkowania środków w terminie 180 dni od dnia wypłaty całkowitej kwoty pożyczki. Fundusz postawił o dyspozycji jednorazowo środki, które przedsiębiorca podzielił na dwie dyspozycje złożone w odstępie dwóch miesięcy. Wskazał, że ostateczny odbiorca stał na stanowisku, że pozostawiono mu środki pożyczki jednorazowo a nie w transzach i ma możliwość rozliczenia ich po 180 dniach od daty wypłaty całkowitej kwoty (§ 8 ust. 1 pkt 2 umowy pożyczkowej). Fundusz mając wątpliwości, co do tego stanowiska wystąpił o interpretację takiego zapisu. BGK w drodze wyjątku zezwolił na wypłatę drugiej dyspozycji bez pełnego udokumentowania pierwszej transzy. Ponieważ kwota pożyczki nie została w umowie podzielona na transze, to zapisy dotyczące transzowania nie znajdują zastosowania i możliwa była realizacja kolejnej dyspozycji bez obowiązku udokumentowania przez ostatecznego odbiorcę poniesionych wydatków.

NIK nie podziela jednak ww. wyjaśnień, bowiem § 1 pkt 1 i 2 ww. umowy oraz decyzja pożyczkowa nie zawierały informacji o tym, że środki pozostawiono do dyspozycji jednorazowo, a określona została w nich kwota pozostawiona do dyspozycji pożyczkobiorcy. W § 1 pkt 4 ww. umowy pożyczkowej dopuszczono natomiast wypłatę zarówno jednorazowo, jak i w transzach. Obowiązek rozliczenia w terminie 180 dni od daty wypłaty dotyczył wszystkich pożyczek, niezależnie od liczby transz, w których środki były wypłacane.

⁹⁰ Kwotę 36 tys. zł.

⁹¹ Dyspozycja wypłaty z 3 września 2021 r. na kwotę 88 tys. zł.

Procedura rozliczeń (pkt VIII.9) zobowiązywała do udokumentowania poniesienia wydatków w zależności od dokonanych wypłat, a nie zaś zapisów w umowie. Fundusz 6 września 2021 r. dokonał wypłaty części pozostawionych do dyspozycji środków, tym samym rozpoczął wypłacanie środków w transzach. Zgodnie z metryką mógł zatem wypłacić środki drugiej transzy po udokumentowaniu wykorzystania środków dotychczas wypłaconych.

(akta kontroli str.30-67, 93-111, 170-183, 195-204, 1631-1643, 2204-2248, 2395-2498)

10. W ośmiu udzielonych pożyczkach, w których wystąpiły opóźnienia w spłacie kapitału lub/i odsetek należności wynikających z umowy pożyczkowej, Fundusz prowadził działania windykacyjne z naruszeniem wewnętrznych procedur, tj. § 12 instrukcji udzielania pożyczek. Naruszało to także zapisy punktów 3.1 i 3.2 załącznika nr 5 do umowy wdrożenia, zgodnie z którymi pośrednik miał obowiązek niezwłocznego dochodzenia wierzytelności oraz dokonywania tego w sposób zgodny z procedurami dotyczącymi dochodzenia wierzytelności od jego klientów. Fundusz bowiem:

- w przypadku ośmiu pożyczek⁹² (28 rat), co do których wystąpił brak zapłaty, nie wezwał po upływie 30 dni od dnia powstania zadłużenia pisemnie pożyczkobiorcy i poręczyciela do spłaty zadłużenia przeterminowanego. Zgodnie z § 12 ust. 3 ww. instrukcji, w przypadku braku zapłaty w terminie 30 dni od daty powstania zadłużenia przeterminowanego Fundusz pisemnie wzywa pożyczkobiorcę i poręczyciela, wyznaczając siedmiodniowy termin jego spłaty wraz z odsetkami,
- w przypadku dwóch pożyczkobiorców⁹³, u których opóźnienia w spłacie wynosiły od 99 do 133 dni Fundusz nie przeprowadził wizytacji, a w przypadku jednego⁹⁴ z nich, w trakcie prowadzonej kontroli planowej nie zebrano dokumentacji niezbędnej do oceny sytuacji finansowej⁹⁵. Fundusz nie dokonał także następujących po jej przeprowadzeniu czynności, przewidzianych instrukcją udzielania pożyczek zmierzających do ustalenia dalszego postępowania wobec pożyczkobiorcy⁹⁶. Zgodnie z § 12 ust. 5-8 ww. instrukcji, w przypadku utrzymywania się opóźnień powyżej 90 dni pracownik Funduszu niezwłocznie przeprowadza wizytację u ostatecznego odbiorcy i uzyskuje informacje i dokumenty niezbędne do oceny bieżącej sytuacji ekonomiczno-finansowej. Z przeprowadzonej wizytacji sporządzona zostaje rekomendacja odnośnie dalszego postępowania z pożyczkobiorcą. Sporządza się także kartę monitoringu, zawierającą określenie przyczyn występujących nieprawidłowości, analizę bieżącej i prognozowanej sytuacji ekonomiczno-finansowej pożyczkobiorcy oraz propozycję dalszego postępowania wobec niego. Ww. karta przedkładana jest celem zaopiniowania Komisji Pożyczkowej, a następnie do akceptacji zarządu.

Z wyjaśnień Zastępcy Prezesa wynikało, że:

- wezwania wysyłane były po uprzedniej ocenie współpracy z ostatecznym odbiorcą. W praktyce doradcy informowali pożyczkobiorcę o zadłużeniu telefonicznie. Zastępca Prezesa wskazał, że do klientów którzy współpracują z pracownikiem Funduszu, nie wysyła wezwań. Wynikało to z chęci

⁹² TUR/5/2021, TUR/20/2021, TUR/21/2021, TUR/26/2022, TUR/30/2022, TUR/34//2022, TUR/51/2022, TUR/30/2022.

⁹³ TUR/20/2021 oraz TUR/34/2022.

⁹⁴ TUR/21/2021, opóźnienia wynosiły od 106 do 226 dni.

⁹⁵ Dotyczy opóźnień w spłacie 14 rat.

⁹⁶ Sporządzenie rekomendacji oraz karty monitoringu zaopiniowanej przez Komisję Pożyczkową i zaakceptowanie jej przez Zarząd.

utrzymania dobrych relacji z klientem, jak również ograniczenia kosztów działalności, bowiem Pośrednik Finansowy nie pobierał żadnych dodatkowych opłat i prowizji z tytułu działań windykacyjnych. Wysłanie wezwania do zapłaty zawsze poprzedzone było oceną dotychczasowych spłat klienta oraz oceną wysokości zadłużenia. Odnosząc się do poszczególnych pożyczek wskazał, że w niektórych z nich opóźnienia były nieznaczne (tj. wynosiły od 31 do 34 dni), dotyczyły znikomej części rat, część pożyczek posiadała nadpłatę z tytułu innej umowy, kwota była niewielka, pożyczkobiorców wzywano drogą telefoniczną lub e-mail.

- poziom zaległości z tytułu pożyczek był objęty monitoringiem bieżącym. Wskazał, że doradcy kontaktowali się z pożyczkobiorcą telefonicznie w sprawie uregulowania zaległości. Z uwagi na wywiązywanie się jednego z pożyczkobiorców z ustaleń, nie dokonano czynności przewidzianych instrukcją udzielania pożyczek. W przypadku pożyczkobiorcy, u którego nie zebrano w trakcie kontroli dokumentacji finansowej wyjaśnił, że klient nie posiadał takich dokumentów i został zobowiązany do ich złożenia. Wskazał, że 23 sierpnia 2023 r. pożyczkobiorca został pisemnie wezwany do dostarczenia tych dokumentów.

NIK zauważa, że zasady dotyczące wysyłania wezwań do zapłaty wynikały z przyjętych przez Fundusz uregulowań, a umowa wdrożenia zobowiązuje Fundusz do niezwłocznego podjęcia czynności. Opisane przez Zastępcę Prezesa faktycznie funkcjonujące zasady wezwań nie znajdują odzwierciedlenia w przyjętej instrukcji udzielania pożyczek. Zasada wysyłki ww. wezwań w terminie 30 dni od dnia powstania zadłużenia nie podlegała bowiem ograniczeniom w zależności od kwoty, oceny współpracy z pożyczkobiorcą. Instrukcja ta ustalała określoną formę ww. wezwań, odrębną od informowania o kwocie zaległości, dla którego możliwa była forma kontaktów telefonicznych lub e-mail. Działania przewidziane instrukcją udzielania pożyczek, tj. wizytacja, wydanie rekomendacji i sporządzanie karty monitoringu zmierzają, m.in. do objęcia pożyczki szczegółowym monitoringiem, dokonania aktualizacji wyceny zabezpieczeń, a w konsekwencji ustalenia przyczyn występujących nieprawidłowości. Podejmowane kontakty telefoniczne nie zapewniają ich realizacji. Ponadto w przypadku pożyczkobiorcy, u którego przeprowadzono kontrolę w zaleceniach nie zobowiązano go do przedłożenia ww. dokumentów finansowych, a wezwanie do ich dostarczenia nastąpiło 126 dni po przeprowadzeniu czynności kontrolnych Funduszu. BGK zobowiązał Pośrednika Finansowego do niezwłocznego dochodzenia wierzytelności w sposób zapewniający zaspokojenie wierzytelności w jak największym stopniu, zabezpieczający interesy BGK oraz instytucji koordynującej⁹⁷, z uwzględnieniem profesjonalnego charakteru działalności prowadzonej przez Fundusz.

(akta kontroli str.30-169, 464-579, 2265-2387)

11. Fundusz nie zaewidencjonował w POIF działań windykacyjnych prowadzonych wobec ostatecznego odbiorcy, z którym zawarł umowę pożyczkową nr TUR/21/2021, mimo iż 6 lutego 2023 r. uzyskał informację o prowadzonym w stosunku do niego postępowaniu sanacyjnym oraz przekazał zarządcy pożyczkobiorcy informacje o wierzytelnościach wynikających z ww. umowy. Sprawozdania dotyczące procesu dochodzenia wierzytelności były wymagane zapisem w punkcie 7.7 procedury windykacyjnej, zgodnie z którą Pośrednik Finansowy był zobowiązany ewidencjonować działania windykacyjne

⁹⁷ Tj. MFIPR.

podejmowane wobec ostatecznych odbiorców, z wykorzystaniem aplikacji sprawozdawczej udostępnionej przez BGK, a w szczególności tworzyć oraz aktualizować na bieżąco kartę monitorowania założoną dla każdej pożyczki przekazanej do windykacji. Zgodnie z uproszczonymi zasadami opisanymi w komunikatach POIF, Pośrednik Finansowy zobligowany był zaewidencjonować działania w przypadku wystąpienia zdarzenia „Windykacja-Postępowanie restrukturyzacyjne w trybie ustawy Prawo restrukturyzacyjne”.

Zastępca Prezesa poinformował, że otwarcie postępowań sanacyjnych wobec dłużników zaewidencjonował 11 września 2023 r. Dodatkowo wykazano w POIF przekazanie zarządcy informacji o wysokości zadłużenia wynikającego z umowy. Wyjaśnił ponadto, że opóźnienie to wynikało z błędnej interpretacji zapisów komunikatu.

(akta kontroli str.30-67, 119-126, 2334-2396)

12. Harmonogramy kontroli „na miejscu” były niezgodne z obowiązującą w Funduszu procedurą kontroli, tj.:

- pierwszy harmonogram kontroli został zatwierdzony przez Prezesa 14 stycznia 2022 r., co było niezgodne z zapisem w punkcie III.3 ppkt 3 procedury kontroli, który stanowił, iż pierwszy harmonogram kontroli miał zostać zatwierdzony w terminie do 30 września 2021 r.,
- zarówno pierwszy, jak i drugi harmonogram obejmował okres dwóch kwartałów, tj. pierwszy harmonogram dotyczył kontroli planowanych w I i II kwartale 2022 r., a drugi w III i IV kwartale 2022 r., co było niezgodne z zapisem w punkcie III.3 ppkt 3 procedury kontroli, który stanowił iż harmonogram kontroli miał być sporządzany raz na kwartał w terminie do 10 dnia rozpoczynającego kwartał,
- pierwszy harmonogram został sporządzony i zatwierdzony 14 stycznia 2022 r., tj. 4 dni po terminie wskazanym w punkcie III.3 ppkt 3 procedury kontroli, a trzeci harmonogram 31 stycznia 2023 r., tj. 21 dni po ww. terminie, co było niezgodne z zapisem w punkcie III.3 ppkt 3 procedury kontroli, który stanowił, iż harmonogram kontroli miał być sporządzany raz na kwartał w terminie do 10 dnia rozpoczynającego kwartał.

Według wyjaśnień Zastępcy Prezesa i Prokurenta:

- kontrola „na miejscu” miała na celu potwierdzenie zrealizowania przedsięwzięcia inwestycyjnego, na które ostatecznych odbiorca uzyskał pożyczkę, a harmonogramy kontroli przygotowywane były w okresach kwartalnych i dotyczyły pożyczek już rozliczonych. Zastępca Prezesa i Prokurent dodali, że do 30 września 2021 r. nie było rozliczonych pożyczek, dlatego nie było próby, z której można by było wyznaczyć ostatecznych odbiorców, u których można było przeprowadzić kontrolę „na miejscu”.
- pierwszy i drugi harmonogram kontroli obejmował okres dwóch kwartałów, ponieważ Fundusz, poza umową wdrożenia, realizował w tym czasie cztery inne umowy operacyjne i z uwagi na duże obciążenia pracą Zespołu Sprzedaży i Zespołu Analiz, które uczestniczyły w kontrolach, konieczne było zaplanowanie pracy w dłuższym okresie czasu,
- pierwszy harmonogram został sporządzony 10 stycznia i z uwagi na nieobecność Prezesa zatwierdzony 14 stycznia 2022 r., natomiast trzeci harmonogram został sporządzony i zaakceptowany 10 stycznia 2023 r., a 31 stycznia 2023 r. wprowadzono do niego zmiany, które zostały zaakceptowane.

NIK nie podziela zdania Pośrednika Finansowego i zaznacza, że zarówno zasady kontroli, jak i procedura kontroli nie ograniczają możliwości przeprowadzania kontroli „na miejscu” do pożyczek już rozliczonych. Ponadto potwierdzenie zrealizowania przedsięwzięcia inwestycyjnego nie jest jedynym celem kontroli „na miejscu”, zgodnie bowiem z punktem III.3 ppkt 10 procedury kontroli zakres ww. kontroli powinien obejmować wszelkie czynności niezbędne do uzyskania zapewnienia, że ostateczny odbiorca wykonuje poprawnie wszystkie obowiązki wynikające z umowy pożyczkowej, w tym w szczególności obowiązki dotyczące potwierdzenia wydatkowania środków z pożyczki zgodnie z celem wskazanym w umowie pożyczkowej. NIK zaznacza, że dokumentacja przedstawiona przez Fundusz nie potwierdza ww. wyjaśnień, bowiem przedstawione do kontroli dokumenty dotyczące ww. harmonogramów zostały sporządzone i zatwierdzone, odpowiednio 14 stycznia 2022 r. i 31 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str.30-67, 137-145, 450-463, 2398-2408)

13. W dwóch z pięciu badanych przypadkach (40%) kontroli „na miejscu”, zespół kontrolujący, który stwierdził niezrealizowanie celów pożyczki wskazanych w umowach pożyczkowych, nie wydał stosownych zaleceń, tj. w ramach kontroli:

- nr TUR/7/2022 z 26 września 2022 r. dotyczącej umowy pożyczkowej nr TUR/2/2021 ustalono i odnotowano w informacji pokontrolnej, że inwestycja nie została ukończona, nadal trwały prace adaptacyjne, a planowany termin jej zakończenia to I kwartał 2023 r. Natomiast zgodnie z § 1 ust. 2 pkt f aneksu nr 3 do ww. umowy, ostateczna data zakończenia inwestycji została określona na 31 lipca 2022 r.,
- nr TUR/10/2022 z 19 września 2022 r. dotyczącej umowy pożyczkowej nr TUR/16/2021 ustalono i odnotowano w informacji pokontrolnej, że nie przeprowadzono rewitalizacji stodoły. Natomiast zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 23 lit b ww. umowy, ostateczna data zakończenia inwestycji została określona na 30 czerwca 2022 r.

Było to niezgodne z punktem V.1 ppkt 1 procedury kontroli, który stanowił, iż w przypadku stwierdzenia w toku kontroli niepoprawnej realizacji przez ostatecznego odbiorcę obowiązków wynikających z umów pożyczkowych, Fundusz wydaje stosowne zalecenia pokontrolne.

Według wyjaśnień Zastępcy Prezesa:

- w ramach umowy pożyczkowej nr TUR/2/2021, 27 czerwca 2022 r. pożyczkobiorca złożył wniosek o przedłużenie terminu zamknięcia inwestycji z 30 czerwca 2022 r. na 31 grudnia 2022 r., który został zaakceptowany przez Zarząd. Zastępca Prezesa dodał, że w trakcie kontroli „na miejscu” ostateczny odbiorca wskazał nowy termin zakończenia inwestycji, tj. I kwartał 2023 r. Zastępca Prezesa wyjaśnił także, że kontrola została przeprowadzona 26 września 2022 r. zatem przed terminem wskazanym przez pożyczkobiorcę jako termin planowanego zakończenia inwestycji, a w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości
- w przypadku umowy pożyczkowej nr TUR/16/2021, w trakcie kontroli „na miejscu” nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrola potwierdziła, że wybudowano i wyposażono domki oraz poniesiono nakłady na zagospodarowanie terenu. Zastępca Prezesa dodał, że z uwagi na znaczny wzrost kosztów materiałów budowlanych nie udało się przeprowadzić rewitalizacji stodoły ze środków pożyczki. Wyjaśnił także, że kontrolerzy uzyskali od pożyczkobiorcy informacje, iż rewitalizacja stodoły zostanie zrealizowana z własnych środków. Zastępca Prezesa dodał, że ostateczny odbiorca informował doradcę telefonicznie o pojawiających się

problemach związanych z rosnącymi cenami materiałów budowlanych i braku możliwości rewitalizacji stodoły ze środków pożyczki. Zastępca Prezesa wyjaśnił także, że inwestycja nie została zrealizowana w związku z uwarunkowaniami rynkowymi, ponieważ była realizowana w okresie pandemii COVID-19 i szybko rosnących kosztów materiałów i usług budowlanych.

NIK zwraca uwagę, że obie ww. umowy pożyczkowe nie uwzględniały wskazanych w wyjaśnieniach zmian. Ponadto NIK zaznacza, że Fundusz w umowach pożyczkowych określił graniczne daty realizacji inwestycji, a obie kontrole zostały przeprowadzone po tych datach. W obu ww. przypadkach środki z pożyczek zostały rozliczone, ale nie osiągnięto celu określonego w § 1 ust. 1 ww. umów, co zostało odnotowane w informacjach pokontrolnych. W związku z tym, zgodnie z zapisami procedury kontroli, Fundusz był zobowiązany do wydania stosownych zaleceń.

(akta kontroli str.450-463, 1644-1724, 2400, 2421-2424, 2434-2458, 2479-2493)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Prowadzenie działań windykacyjnych zgodnie z instrukcją udzielania pożyczek.
2. Ewidencjonowanie działań windykacyjnych w POIF.
3. Sporządzanie i zatwierdzanie harmonogramów kontroli „na miejscu” na okres i w terminach określonych w procedurze kontroli.
4. Wydawanie zaleceń pokontrolnych w przypadku stwierdzenia w toku kontroli niewłaściwej realizacji przez ostatecznego odbiorcę obowiązków wynikających z umów pożyczkowych, zgodnie z procedurą kontroli.

W związku z zakończeniem naboru wniosków Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków w zakresie dotyczącym nieprawidłowości oznaczonych numerami od jeden do dwa i od cztery do dziewięć. Ponadto w związku z zamieszczeniem na stronie internetowej wymaganego załącznika do regulaminu, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosku w zakresie nieprawidłowości oznaczonej numerem trzy.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 15 września 2023 r.

Kontrolerzy
Agnieszka Kielbik
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Anna Kamińska-Bisior
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
z up.
Piotr Wanic
Wicedyrektor

.....
podpis